

مدیریت فرایندهای درمانی و سازمانی با استفاده از فن آوری اطلاعات*

پیمان رضایی هاچه سو^۱، شهلا فزون خواه^۲، ناصر صفایی^۳، هادی لطف نژاد افشار^۴

چکیده

بیمارستان شامل واحدهای مختلف سازمانی با انواع طرح‌های مختلف پردازش اطلاعات و انواع متفاوت کارکنان حرفه‌ای مراقبت سلامت می‌باشد که به ارتباطات متقابل بین واحدهای سازمانی و نیز ارتباط با خارج سازمان نیاز دارد. همچنین به دلیل منحصر به فرد بودن فرایند مراقبت از هر بیمار، سازمان‌های مراقبت سلامت با چالش‌های بسیاری در هماهنگی روبرو هستند و هنوز از فن آوری‌های مدیریت جریان کار در حوزه‌ی سلامت بهره‌مند نیستند. برای شناسایی چالش‌های موجود در حوزه‌ی سلامت لازم است فرایندهای سازمانی از فرایندهای درمانی تفکیک گردند. مدیریت فرایندهای سازمانی عبارت از شناسایی دقیق روال‌ها و مشخص نمودن ارتباط اطلاعاتی هر قسمت با قسمت دیگر است. در این راستا استفاده از الگوی مدیریت سیستم جریان کار (WFMS یا Work Flow Management System) مناسب‌ترین روش به نظر می‌رسد. مدیریت فرایندهای درمانی با استفاده از پزشکی مبتنی بر شواهد (Evidence-Based Medicine یا EBM) و توسط راهنماها تحقق می‌یابد. با وجود ثبات و ایستایی الگوهای فرایندهای سازمانی، فرایند درمان بیمار به دانش پزشکی وابسته و این دانش به سرعت در حال تحول است. سیستم‌های اطلاعات مراقبت سلامت مثل سیستم جامع اطلاعات بیمارستانی باید ضمن پشتیبانی از فرایندهای سازمانی و درمانی بیمار به طور جداگانه، یکپارچگی اطلاعات و وظایف را ایجاد کنند. به طور کلی هدف از به کارگیری IT (Information Technology) در فرایند بالینی تنها کنترل دوره‌ی مراقبت نیست؛ بلکه هدف کاهش بار کاری و بهبود سطوح تصمیم‌گیری است. در این مقاله ضمن بررسی فرایندهای بالینی و سازمانی موجود در سازمان مراقبت سلامت، نحوه‌ی مدیریت جریان کار به طور مجزا در این فرایندها مورد بررسی قرار گرفته است و ابزارهای فن آوری اطلاعات مناسب برای پشتیبانی از هر فرایند با ذکر مثالی ارایه شده است.

واژه‌های کلیدی: پزشکی مبتنی بر شواهد؛ نظام اطلاعات بیمارستانی؛ تکنولوژی اطلاعات؛ سازمان و مدیریت (بهداشت و درمان).

نوع مقاله: مروری

پندیرش مقاله: ۸۸/۶/۵

اصلاح نهایی: ۸۸/۴/۲

دریافت مقاله: ۸۷/۹/۹

ارجاع: رضایی هاچه سو پیمان، فزون خواه شهلا، صفایی ناصر، لطف نژاد افشار هادی. مدیریت فرایندهای درمانی و سازمانی با استفاده از فن آوری اطلاعات. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۸۹؛ ۷ (۳): ۳۴۱-۳۵۲.

مقدمه

مراقبت سلامت از نظر اطلاعاتی و یا داده‌ای قوی ولی از نظر دانش ضعیف هستند (۳). Panzarasa در مقاله‌ی خود نشان می‌دهد که از دانش پزشکی در سیستم مراقبت سلامت کنونی

در دهه‌های اخیر فن آوری اطلاعات و ارتباطات روش زندگی را در کلیه‌ی جنبه‌ها از جمله مراقبت سلامت تغییر داده است. متون علمی نشان داده‌اند که جهت اتخاذ بهترین تصمیم در حیطه‌ی پزشکی لازم است از فن آوری اطلاعات استفاده شود (۱، ۲)، در این حیطه، دانش و اطلاعات بسیاری تولید و به کار برده می‌شود. اما به دلیل فقدان برنامه‌ها و ساختارهای نظام یافته و رسمی برای تبدیل، حفظ و انتقال دانش و اطلاعات مراقبت سلامت، با قطعیت می‌توان گفت که سازمان‌های

* این مقاله حاصل تحقیق مستقل بدون حمایت حامی می‌باشد.

۱. دانشجوی دکتری، مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران.

۲. استادیار، مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران. (نویسنده مسؤل)

E-mail: fozonkhah@gmail.com

۳. دانشیار، جراحی قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران.

۴. مربی، مدارک پزشکی، مدیریت اطلاعات بهداشتی درمانی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران.